

SUOMEN VALTUUSKUNNAN LOPPURAPORTTI

CANCÚNIN ILMASTOISTUNNOT
MEKSIKO
29.10.–10.12.2010

Raportti seuraavista kokouksista

- YK:n ilmastopimuksen osapuolikokouksen 16. istunto (COP 16)
- Kioton pöytäkirjan osapuolikokouksen 6. istunto (COP/MOP 6)
- Pitkän aikavälin yhteistyötä ilmastonmuutokseen vastaamiseksi käsittelevän ad hoc -työryhmän (AWG-LCA) 13. istunto
- Kioton pöytäkirjaan kuuluvien kehittyneiden maiden tulevia velvoitteita tarkastelevan ad hoc -työryhmän (AWG-KP) 15. istunto
- Tieteellisteknisen avustavan toimielimen 33. istunto (SBSTA 33)
- Toimeenpanoa seuraavan alaelimen 33. istunto (SBI 33)

Sekä liitteenä

- Suomen valtuuskunnan kokoonpano
- Ympäristöministeri Paula Lehtomäen puhe kokouksen korkean tason osuudessa

Sisällysluettelo

1. YHTEENVETO	1
2. ILMASTOSOPIMUKSEN OSAPUOLIKOKOUKSEN 16. ISTUNTO (COP 16)	4
3. KIOTON PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLIKOKOUKSEN 6. ISTUNTO (COP/MOP 6)	14
4. SOPIMUKSEN JA PÖYTÄKIRJAN ALAELINTEN (SBSTA / SBI) 33. ISTUNNOT	19
5. OHEISTAPAHTUMAT	23
6. LIITTEET	25
Liite 1. Suomen valtuuskunta Cancúnin ilmastokokouksessa	25
Liite 2. Ympäristöministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuuden aikana	26

1. YHTEENVETO

YK:n ilmastopöytäkirjan 16. osapuolikokous (COP16) ja Kioton pöytäkirjan 6.osapuolikokous (CMP 6) järjestettiin Meksikon Cancúnissa 29.11.–10.12.2010. Kokoukseen osallistui n. 12 000 henkilöä, mukaan lukien 5200 valtioiden edustajaa, 5400 YK-järjestelmän, kansainvälisten - sekä kansalaisjärjestöjen edustajaa sekä 1270 akkreditoitua tiedotusvälineiden edustajaa. Suomea kokouksessa edusti ympäristöministeri Paula Lehtomäen johtama valtuuskunta (ks. liite 1.). Cancúnin kokousta edelsi Kööpenhaminan ilmastokokouksen (COP15) jälkeen neljä virkamiestason valmistelukokousta. Vuoden 2007 Balin kokouksesta saakka neuvotteluja on käyty kahdella eri raiteella, josta toisessa neuvotellaan laajaa kansainvälistä sopimusta ja toisessa jatkoa Kioton pöytäkirjalle. Seuraava osapuolikokous (COP17) järjestetään Etelä-Afrikan Durbanissa 28.11.–9.12.2011.

1.1. Yleisarvio tuloksista

Cancúnin sopimukset muodostuvat molempien neuvotteluraiteiden (AWG-LCA ja AWG-KP) päätöksistä, jotka yhdessä muodostavat sen " tasapainoisen päätöspaketin", jonka puheenjohtajamaa Meksiko jo varhaisessa vaiheessa vuonna 2010 määritteli kokouksen päätavoitteeksi. Päätöksiä on erikseen käsitelty jäljempänä. Suomi pitää ilmastokokouksessa saavutettuja tuloksia positiivisina ja sellaisina, joille voidaan rakentaa tulevaa kansainvälistä sopimusjärjestelmää.

Cancúnin ilmastoneuvottelut saatiin päätökseen aikaisin lauantaiaamuna 11.12.2010. Kokouksen lopputulos oli aidosti veitsenterällä loppuun asti, ja loppuistunnosta muodostuikin melkoinen jännitysnäytelmä, jossa kyseessä oli koko YK-prosessin uskottavuus. Lopputuloksena saatiin aikaan osapuolikokouksen päätökset, jotka ovat tärkeitä edistysaskeleita matkalla kohti uutta, kattavaa ilmastopöytäkirjaa. Cancúnissa saatiin osapuolikokouksen päätöksellä hyväksytyä merkittävä osa Kööpenhaminan sitoumuksen keskeisistä elementeistä. Näihin kuului mm. 2 asteen lämpenemistavoite, kaikkien maiden päästövähennystavoitteiden ja – toimien kirjaus, päästöjen raportointi ja kansainvälinen arviointi, 100 mrd. USD rahoitustavoite vuodessa (vuoteen 2020 mennessä), uusi ilmastorahasto sekä kehitysmaiden metsäkatoa vähentävä REDD+-mekanismi. Uuden sopimuksen oikeudellinen muoto ja Kioton pöytäkirjan tulevaisuus jäivät kuitenkin vielä avoimiksi.

Cancúnin tärkein lopputulos on Kööpenhaminan sitoumuksen osien tuominen osapuolten viralliseksi päätökseksi ilmastopöytäkirjan alla, mikä ei Kööpenhaminan kokouksen viimeisinä tunteina onnistunut. Samalla kokous oli voitto YK:n alaiselle neuvottelujärjestelmälle. Viimeisen yön istunnoissa Bolivia jäi yksin vastustamaan päätöspakettia. Vastustuksesta huolimatta päätökset kuitenkin hyväksyttiin. Kokouksen henki oli, että yksittäinen maa ei voi olla koko kansainvälisen yhteisön yhteisymmärryksen tiellä. Voimakkaimpia puheenvuoroja päätöksen hyväksymisen puolesta käyttivät muut kehitysmaat, erityisesti Latinalaisen Amerikan maat. Voidaankin sanoa, että Cancúnissa onnistuttiin palauttamaan Kööpenhaminan jälkeen kyseenalaistettu luottamus kansainväliseen ilmastoneuvotteluprosessiin.

Nyt aikaan saadut osapuolikokouksen päätökset ja neuvottelutekstit ovat hyvä pohja ensi vuoden jatkoneuvotteluille. Lopputulosta heikentää yleinen kunnianhimon alhaisuus. Valtiot eivät sopineet Cancúnissa pitkän aikavälin globaalia tavoitetta eikä päästövähennystavoitteita nostettu tasolle, joka mahdollistaa 2 asteen tavoitteen saavuttamisen. Monia EU:n tavoittelemia päätöksiä siirrettiin

tuleviin osapuolikokouksiin. Näihin kuuluvat mm. pitkän aikavälin päästötavoitteet, globaalien päästöjen huippuajankohta, meri- ja laivaliikenteen päästötavoitteet sekä uusien sektoritason joustomekanismien perustaminen. Teollisuusmaat joutuivat myös myöntymään useisiin kehitysmaiden vaatimiin uusiin instituutioihin ja prosesseihin, joista monet nähdään järjestelmän kannalta tarpeettomina ja ylimääräisiä kustannuksia aiheuttavina. Suomen aktiivisesti esillä pitämä kysymys naisten roolista on noteerattu päätöksessä useissa kohdissa.

Kokouksen ydinkysymykseksi nousivat odotetusti Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi ja Kööpenhaminan sitoumuksessa sovittujen asioiden siirtäminen osaksi osapuolikokouksen päätöksiä, erityisesti kaikkien maiden päästövähennykset sekä päästöjen mittaamiseen, raportointiin ja verifiointiin (MRV) liittyvät toimet. Näiden vastapainona neuvoteltiin uudesta ilmastorahastosta, jonka perustamisprosessi käynnistettiin Cancúnissa.

EU:n tavoitteet kokoukselle täyttyivät osittain. EU pyrki toimimaan sillanrakentajana eri näkemysten välillä ja suurelta osin onnistuikin tässä. USA piti pitkälti kiinni aiemmista kannoistaan ja sillä oli vähän liikkumavaraa. Myös Kiina pitäytyi pitkälti aiemmissa kannoissaan. Vastakkainasettelua näiden kahden maan välillä ei kuitenkaan syntynyt, vaan ne selkeästi välttelivät edellisessä kokouksessa Tianjinissa nähtyä avointa syyttelyä. Intia esiintyi selvästi Kiinaa rakentavammin. Japanin tiukan kielteinen suhtautuminen Kioton jatkolle kokouksen alussa suututti kehitysmaat ja myös Venäjä otti selkeän kannan jatkokautta vastaan. Kööpenhaminan kokouksesta lähtien ison roolin ottanut ALBA-ryhmä oli epäyhtenäinen. Erityisesti Bolivia jatkoi neuvottelujen hankaloittamista miltei kaikissa asiakysymyksissä, kun taas Venezuela oli aiempaa hiljaisempi ja otti kantaa lähinnä prosessikysymyksiin. Saudi-Arabia ja Venezuela, vastoin kehitysmaaryhmän yleistä kantaa, vastustivat minkäänlaista viittausta YK:n pääsihteerin rahoitusryhmän raporttiin teksteissä. Ns. Cartagena-ryhmä on entisestään nostanut tiettyjen kehitysmaiden, kuten Costa Rican ja Kolumbian, rakentavaa roolia ilmastoneuvotteluissa. Puheenjohtajamaa Meksiko ulkoministerinsä Espinosan johdolla teki hartiavoimin töitä läpinäkyvyyden varmistamiseksi ja kaikkien osapuolten kuulemiseksi. Loppuistunnoissa puheenjohtaja sai useaan otteeseen pitkät suosionosoitukset.

Päästöjen vähentäminen

Cancúnin päätöksellä kaikki maat, myös liitteen I ulkopuoliset maat, lähtevät ensimmäistä kertaa päästövähennyksiin. Maat on päätöksessä jaettu kahteen ryhmään: kehittyneisiin maihin (ilmastosopimuksen liitteen I maat) ja kehitysmaihiin (liitteeseen I kuulumattomat maat). Päätös tunnustaa että kehittyneillä mailla on historiallinen vastuu ilmastomuutoksesta ja niiden tulee siksi ottaa johtoasema toimissa – hankala historiallisen vastuun käsite on näin ensimmäistä kertaa kirjattu virallisesti päätökseen. Kehittyneiden maiden tavoitteet ovat määrällisiä koko talouden kattavia päästövähennystavoitteita Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti. Kehitysmaat puolestaan sitoutuvat kansallisesti soveltuviin päästövähennystoimiin ja myös läpinäkyvyyden ja raportoinnin kehittämiseen päästöjen kehityksen seuraamiseksi. Sekä USA:lle että EU:lle yksi keskeisiä edellytyksiä Cancúnin päätöspaketin hyväksymiselle olikin juuri se, että myös kehitysmaiden päästöjen raportointia, monitorointia ja verifiointia (MRV) kehitetään mm. kansainvälisen konsultaation ja analyysiprosessin (ICA) avulla. Kioton pöytäkirjan osalta päästötavoitteista ja toisesta velvoitekaudesta sopiminen jäi tuleviin neuvotteluihin. Päästövähennysten ns. perusvuodeksi päätettiin kuitenkin 1990.

Hiilinielut

Nielujen laskentamenetelmäksi Kioton pöytäkirjassa näyttäisi nousevan ns. referenssitason menetelmä ja siihen liittyvä arviointiprosessi vuoden 2011 aikana. EU:n sisällä käytiin keskustelua nieluhyötyä rajoittavan kattoluvun käyttöönottamisesta ja erityisesti siitä, olisiko se symmetrinen vai epäsymmetrinen. Suomen kannalta määrällinen rajoittaminen edellyttää ns. metsänhoidon kompensaaation käyttöönottoa kummassakin tapauksessa. Rajoittamisen määräksi on ajateltu 3-6 % tai 5-8 %. Aiemmin tarkoituksena on ollut muodostaa paketti, johon kuuluisivat nielujen laskentasääntöjen lisäksi puutuotteet (HWP) ja luonnontuhojen huomioon -ottaminen (force majeure). Yksityiskohtien hiomista jatketaan ensi vuonna osana Kioton pöytäkirjan toista sitoumuskautta koskevaa neuvottelua.

Rahoitus

Rahoituksen osalta päätös vastaa melko hyvin EU:n tavoitteita. Lyhyen aikavälin rahoituksesta saavutettiin hyvä lopputulos, jossa vahvistettiin Kööpenhaminan sitoumuksen mukainen lyhyen aikavälin rahoitus (30 mrd. USD vuosina 2010–12). Tämän lisäksi sovittiin sitoumusten toimeenpanon vuosittaisesta raportoinnista. Pitkän aikavälin rahoitustavoitteeksi kirjattiin Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti 100 mrd. USD vuodessa vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteissa viitataan YK:n pääsihteerin asettaman korkean tason asiantuntijaryhmän rahoitusraporttiin ja rahoituksen lähteisiin, vaikka Saudi-Arabia ja Venezuela vielä tätä vastustivatkin loppuvaiheessa.

Tärkein rahoitusta koskeva päätös on kuitenkin Kööpenhaminan sitoumuksessa olevan uuden ilmatorahaston perustaminen ja sitä koskevan valmisteluprosessin käynnistäminen. Rahastosta tulee sopimuksen rahoitusmekanismin yksi operatiivinen yksikkö. COP:in ja rahaston välillä tehdään sopimus, joka määrittelee niiden välisen suhteen eli sen miten rahasto toimii COP:in ohjauksessa ja on sille vastuullinen. Maailmanpankki on rahaston väliaikainen trustee. Rahaston hallintoneuvoston kokoonpano vastaa EU:n tavoitetta tasapainoisesta edustautumisesta kehitysmaiden ja kehittyneiden maiden välillä. Kompromissina sovittiin, että rahaston perustamisesta vastaavassa siirtymäkauden komiteassa on kehitysmaiden enemmistö. Kehitysmaiden vaatimuksesta päätettiin myös pysyvän komitean perustamisesta, jonka tehtävänä on tarkastella sopimuksen rahoitusmekanismiin liittyviä rahoitusvirtoja ja niiden koordinoitua. Komitean tarkempi toimenkuva jää myöhempien neuvottelujen ratkaistavaksi.

Mekanismit

Joustomekanismien kehittämisen osalta Cancúnin päätökset olivat tyydyttäviä. Päätökset tunnustavat nykyisten Kioton mekanismien aseman ja käynnistävät työohjelman EU:n tavoittelemien uusien sektoritason joustomekanismien kehittämiseksi vuoden 2011 aikana. Kioton mekanismit ovat edelleen käytössä, mikäli Kioton pöytäkirjan toisesta velvoitekaudesta sovitaan. Lisäksi niitä ylläpidetään uusien mekanismien kehitystyön aikana. Uusien mekanismien perustamisesta päättäminen jäi kuitenkin tuleviin kokouksiin. Näiltä osin epävarmuus hiilimarkkinoilla jatkuu.

Mekanismeista käytiin enemmän keskustelua KP-neuvotteluraitteella. Tarkoituksena oli, että useista mekanismeihin liittyvistä asioista olisi pystytty virkamiestasolla löytämään yhteinen kanta, osa asioista olisi viety ministereille päätettäväksi selvin vaihtoehdoin ja osa hankalimmista asioista

siirretty suoraan seuraavan osapuolikokouksen päätettäväksi. Varsin paljon keskustelua käytiin jälleen kerran CDM-hankkeiden tasapuolisemmasta alueellisesta jakautumisesta.

Kioton mekanismien tunnustamisen lisäksi edistysaskeleita saavutettiin erillisissä CMP:n päätöksissä CDM:stä (sis. mm. päätöksen standardoiduista perusurista), CCS:n käytöstä CDM:ssä ja yhteistoteutuksesta.

1.2. Jatkotyö

Cancúnin päätökset antavat jatkomandaatin Kioton pöytäkirjan jatkosta (AWG-KP) ja ilmastopopimuksen toimeenpanon vahvistamisesta (AWG-LCA) neuvotteleville työryhmille. Seuraava osapuolikokous pidetään Etelä-Afrikan Durbanissa marras-joulukuussa 2011. Muista mahdollisista vuoden 2011 aikana järjestettävistä kokouksista ei ole tietoa tässä vaiheessa.

2. ILMASTOSOPIMUKSEN OSAPUOLIKOKOUKSEN 16. ISTUNTO (COP 16)

2.1. Avausistunto

COP16 avausistunto pidettiin maanantaiaamuna 29. marraskuuta. Puheenjohtajaksi valittiin isäntämaa Meksikon ulkoministeri Patricia Espinosa. Avauspuheenvuorossaan Espinosa korosti, että osapuolikokouksessa on mahdollisuus siirtyä eteenpäin monissa asiakohdissa ja että kokonaisvaltainen ja tasapainoinen päätöspaketti on täysin mahdollinen. Espinosa korosti, että asiakysymysten lisäksi kyseessä on koko multilateraalisen neuvotteluprosessin uskottavuus. Avauspuheenvuoroissa Jemen (G-77 ja Kiinan puolesta) painotti neuvotteluiden läpinäkyvyyttä, inklusiivisuutta ja tasapainoa neuvotteluraiteiden välillä. EU halusi korostaa konkreettista edistymistä kummallakin neuvotteluraiteella kohti sitovaa, merkittävimmät neuvottelukysymykset sisällään pitävää sopimusta.

Osapuolikokoukseen liittyvät dokumentit ja päätökset ovat luettavissa ilmastosihteeristön sivuilla osoitteessa <http://unfccc.int/2860.php>

2.2. Menettelytapasäännöt (2 b)

COP:n menettelytapasääntöjä (FCCC/CP/1996/2) ei ole tähän mennessä pystytty kokonaisuudessaan hyväksymään, joten niitä on ensimmäisestä COP:sta lähtien sovellettu väliaikaisesti lukuun ottamatta äänestystä koskevaa sääntöä 42, joka on edelleen hakasulutettu. Tämä merkitsee, että kaikki päätökset on tehtävä konsensuksella. Avausyleisistunnossa Papua-Uusi-Guinea ehdotti, että asia yritettäisiin ratkaista siten, että viime kädessä asioista voitaisiin päättää määränemmistöllä, jos yritykset päästä kompromissiin ovat epäonnistuneet. Asiaa vastustivat Bolivia, Saudi-Arabia ja Intia. Joel Hernández Meksikosta konsultoi asiasta. Kokouksen aikana asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen, jonka takia asian käsittely siirrettiin ensi kokoukseen.

2.3. Uutta pöytäkirjaa koskevat muutosehdotukset sopimuksen 17 artiklan mukaisesti

Loppuistunnon aikana, osapuolet sopivat että asian käsittelyä jatketaan COP17-kokouksessa. Pitkän aikavälin yhteistyötä käsittelevän ad hoc-työryhmän (FCCC/AWGLCA/2010/L.7) mandaattia jatkettiin yhdellä vuodella ja sitä pyydettiin jatkamaan oikeudellisista vaihtoehtoista keskustelua Balin toimintasuunnitelman, COP16 päätösten sekä osapuolten Artikla 17:n alla tekemien ehdotusten pohjalta.

2.4. Yhteinen näkemys pitkän aikavälin tavoitteesta

Yhteinen näkemys pitkän aikavälin tavoitteesta (shared vision) on ollut yksi vaikeimmista neuvottelukysymyksistä. Muutenkin hankalia neuvotteluita ovat Kööpenhaminan jälkeen entisestään vaikeuttaneet etenkin Bolivian vaatimat lisäykset. Neuvotteluita veti Cancúnissa virkamiestasolla Ruotsin Anders Turesson ja ministeritasolla Ruotsin ympäristöministeri Andreas Carlgren. Cancúnissa saatiin sovittua Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti tavoitteeksi lämpötilan nousun rajoittaminen kahteen asteeseen. Vuoden 2015 arvioinnin yhteydessä tarkastellaan myös mahdollisuutta lämpötilan nousun rajoittamisesta 1,5 asteeseen. Vuoden 2050 globaalista päästövähennystavoitteesta tai ns. peaking-vuodesta (milloin globaalien päästöjen tulisi kääntyä laskuun) ei vielä saatu sopua, mutta osapuolet sopivat jatkavansa työtä tulevassa COP17-kokouksessa. Yhteisessä näkemyksessä todetaan eri toimijatahojen, mm. naisten, merkittävä rooli ilmastotoimissa. Naisten rooli on nostettu esiin useassa muussakin Cancúnin päätösten kohdissa.

2.5. Päästöjen vähentäminen ja raportointi

Päästöjen vähentäminen on Cancúnin 1/CP.6-päätöksessä käsitelty kahdessa kohdassa, joista toinen koskee kehittyneiden maiden päästöjä ja toinen kehitysmaiden päästöjä. Kehittyneitä maita koskevassa kohdassa käytetään myös termiä "Liitteen I maat", kun puhutaan päästövähennystavoitteiden kirjauksesta ja kansallisista tiedonannoista ilmastosopimukselle.

Sekä kehittyneet maat että kehitysmaat kirjaavat päätöksessä "tiedoksi" ilmastosopimukseen päästöjen vähennystavoitteita. Menettely on molemmille sama. Tavoitteet eivät ole oikeudellisesti sitovia, vaan kyseessä on "lupaa ja vertaile" (pledge and review) – tyyppinen järjestelmä. Uusia päästövähennystavoitteita ei Cancúnin kokouksessa esitetty eikä yleisemminkään vuoden 2010 aikana. Tavoitteet listataan erilliseen dokumenttiin, joka ei ollut päätöksen liitteenä vielä Cancúnissa.

Kehittyneet maat

Cancúnin päätös tunnustaa, että kehittyneillä mailla on historiallinen vastuu ilmastomuutoksesta ja niiden tulee siksi ottaa johtoasema ilmastomuutoksen aiheuttamissa toimissa.

Liitteen I maiden tavoitteet ovat kvantifioituja koko talouden kattavia päästövähennystavoitteita Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti. Ilmastosopimuksen sihteeristö tuottaa teknisen arvion ja järjestää työpajoja tavoitteiden ja toimien paremmaksi ymmärtämiseksi ja vertailukelpoisuuden arvioimiseksi. Liitteen I maiden kansallisia tiedonantoja ilmastosopimukselle parannetaan. Kehittyneiden maiden päästöinventaarit tulisi suosituksena tuottaa vuosittain ja joka toinen vuosi tulisi raportoida edistymisestä päästöjen vähentämisessä. Myös päästöjen ja hiilinielujen kehityksen arviointia tulisi parantaa ja kehittyneiden maiden tulisi tehdä vähäpäästöisen kehityksen strategioita

tai suunnitelmia. Pakollista on lisätietojen tuottaminen edistymisestä päästötavoitteiden saavuttamisessa sekä raportoinnin parantaminen koskien kehitysmaille annettavaa taloudellista, teknologista ja maiden valmiuksia parantavaa tukea. Tuotettujen tietojen tarkasteluun on ilmastopimuksessa jo olemassa tarkastelumenettely (review), jota Cancúnin päätöksellä parannetaan. Kansallisten päästötavoitteiden kansainväliseen arviointiin, vertailukelpoisuuden arvioimiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi luodaan ilmastopimuksen alle prosessi, jonka tulee ottaa huomioon kansalliset olosuhteet. Edellä mainittujen sääntöjen, ohjeiden ja menettelyjen kehittämisestä käynnistetään työohjelma, johon osapuolilta pyydetään ensi vaiheessa lähetteitä 28.3.2011 mennessä.

Kehitysmaat

Kehitysmaiden osalta päätös toteaa, että maat tekevät jo paljon päästöjen vähentämiseksi ja että toimet tulee tehdä ilmastopimuksen periaatteiden mukaisesti. Toimien lisääminen riippuu kehittyneiltä mailta saatavasta tuesta. Kehitysmaiden ensimmäiseksi ja ensisijaiseksi prioriteetiksi tunnustetaan sosiaalinen ja taloudellinen kehitys ja köyhyyden poistaminen. Myös se tunnustetaan että kehitysmaiden osuus globaaleista päästöistä tulee kasvamaan. Nämä ovat muotoiluja, jotka ovat tasapainoilua toisaalta ilmastopimukseen tukeutuvien kehitysmaiden ja sitovia toimia vaativan USA:n kantojen välillä.

Päätöksessä kehitysmaat lupaavat tehdä kansallisesti soveltuvia päästövähennystoimia (NAMA) kehittyneiden maiden tukiessa niitä. Toimilla pyritään luomaan poikkeama "business-as-usual"-kehitykseen eli päästöjen kasvu-uraan vuoteen 2020 mennessä. Päätös ei ota kantaa kuinka paljon toimia tuetaan tai tuetaanko niitä kaikissa tapauksissa. Toimien valmisteluun tulee kehittyneiltä mailta saada tukea.

Ilmastopimuksen sihteeristö järjestää työpajoja toimien ja niiden takana olevien oletusten paremmaksi ymmärtämiseksi ja mahdollisten tukitarpeiden tunnistamiseksi.

Tukea hakevien toimien kirjaamiseksi ja tuen löytämisen tehostamiseksi perustetaan rekisteri. Kehitysmaat voivat lähettää sihteeristölle tietoa tällaisista toimista. Tiedoista tulisi käydä ilmi arvioidut kustannukset, saavutettavat päästövähennykset sekä implementoinnin aikataulu. Kehittyneet maat voivat vastaavasti ilmoittaa tarjolla olevasta tuesta. Rekisteriä ylläpitää sihteeristö. Sen tarkemmasta toiminnasta ml. yhteydet ilmastopimuksen rahoitusmekanismiin kehitetään erilliset säännöt. Kehitysmaiden toimet tunnustetaan erillisessä rekisterin osassa, jonne kootaan myös päätöksen yhteydessä "kirjattavat" erillisen dokumentin toimet.

Päästöjen, toimien ja tuen seuranta, raportointia ja todentamista (MRV) tehostetaan. Sekä USA:lle että EU:lle yksi keskeisiä edellytyksiä Cancúnin päätöspaketin hyväksymiselle oli se, että myös kehitysmaiden päästöjen raportointia, monitorointia ja verifointia kehitetään mm. kansainvälisen konsultaation ja analyysiprosessin avulla. Asia oli erityisesti Kiinalle vaikea, se katsoi tämän suvereniteettiinsä puuttumiseksi. Intian ympäristöministeri Ramesh oli tärkeässä roolissa sovun hiomisessa tässä asiassa.

Kehitysmaat tekevät kansalliset tiedonantonsa joka neljäs vuosi. Samalla raportoidaan myös saadusta tuesta. Joka toinen vuosi ne tuottavat kasvihuonekaasuinventaarion, raportoivat tehdyt hillintätoimet sekä tukitarpeet ja saadun tuen. Vähiten kehittyneillä mailla ja pienillä kehittyvillä saarivaltioilla on mahdollisuus harvempaan raportointiin. Kansainvälistä tukea saaneiden

hillintätoimien seuranta, raportointi ja todentaminen tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti ja tähän työhön luodaan ohjeisto. Kaksivuotista raportointia seurataan kansainvälisellä prosessilla (international consultations and analysis, ICA), jolla lisätään läpinäkyvyyttä. Kehitysmaita rohkaistaan luomaan vähäpäästöiset kehityssuunnitelmat (low-carbon development strategies or plans). Ohjeistojen luomiseksi NAMA:ista niiden rekisteröinnistä ja raportoinnista perustetaan työohjelma, josta pyydetään osapuolilta näkemyksiä läheteillä 28.3.2011 mennessä.

2.6. Kehitysmaiden toimintavalmiuksien vahvistaminen

Toimintavalmiuksien vahvistaminen on kehitysmaille tärkeä asia. Neuvottelut ovat olleet pitkään lukossa. Asiakohdassa käytiin pitkälti samaa keskustelua kuin SBI:ssä: G77 ja erityisesti sen neuvotteluvastaavana toiminut Tansania haluaa tuoda päätökseen eksperttiryhmän perustamisen sekä seurannan indikaattoriksi taloudellisen tuen. Epävirallisissa neuvotteluissa, joissa Tansania ei ollut mukana, saatiin syntymään kompromissi. Niissä keskusteluissa G77 neuvotteluista vastasi lähinnä AOSIS, myös Kiina oli paikalla usean edustajan voimalla, muttei juuri osallistunut keskusteluun. Epävirallisiin neuvotteluihin myöhäisessä vaiheessa liittynyt Tansania oli jyrkästi eri mieltä ja palautti kompromissitekstiin vanhat vaatimuksensa. Puheenjohtajan laatima päätösteksti noudattelee hyvin pitkälle kompromissitekstiä. Päätöksen keskeisiä kohtia on vanhaan 2/CP.7 päätökseen sisältyvän toimintakehikon ja toimien läpileikkaavan luonteen vahvistaminen. Toimista ja tarpeista raportoidaan nykyisen käytännön mukaisesti kansallisissa raporteissa ja tarvittaessa vuosittaisilla läheteillä. Lisäksi LCA prosessissa jatketaan keskusteluja toimien seurannasta ja institutionaalisista järjestelyistä. Asiakohdassa EU:n asiavastaavana toimi Matti Nummelin.

2.7. Kehitysmaiden sopeutuminen ilmastonmuutokseen

Sopeutuminen on ollut kehitysmaille ja etenkin pienille saarivaltioille neuvottelujen ehkä tärkein asia. Cancunin päätös lanseeraa sopeutumistyötä ohjaavat puitteet, Cancun Adaptation Framework, joka korostaa sopeutumisen integrointia kansallisiin ohjelmiin ja politiikkoihin. Myös naisten asema otetaan huomioon. Päätöksessä perustetaan kehitysmaiden ajama sopeutumiskomitea, jonka tehtävänä on antaa teknistä apua, jakaa tietoa ja vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Osapuolilta pyydetään 21.2.2011 mennessä läheteitä niiden näkemyksistä komitean kokoonpanosta ja toimintatavoista. Luonnonkatastrofien osalta viitataan YK:n Hyogon puiteohjelmaan. Kehitysmaiden pitkän aikavälin sopeutumissuunnitelmia lähdetään kehittämään ja asiasta tehdään tarkempi päätös COP17-konferenssissa. Vaikeasta kysymyksestä vahingonkorvauksista (loss and damage), josta erityisesti pienet kehittyvät saarivaltiot olisivat toivoneet pidemmälle menevää edistystä, käynnistetään prosessi, joka tuottaa esityksen COP18-konferenssille. Myös tästä asiasta pyydetään osapuolten näkemyksiä läheteillä 21.2.2011 mennessä. Erityisen haavoittuvien maiden määrittelyyn ei päätöksessä puututtu, eikä siinä tapahtunut muutosta Balin toimintaohjelmaan, jota erityisesti keskitulolaiset Latinalaisen Amerikan maat (vuoristoja), Pakistan (tulvia) ja Filippiinit (merenpinnan nousu) olisivat toivoneet. Tärkeä edistysaskel oli myös se, että LCA päätöksessä vastatoimien vaikutukset on käsitelty omana kohtanaan eikä niitä yhdistetä enää sopeutumistoimiin.

2.8. Rahoituskysymykset

Rahoituksen osalta Cancúnissa aikaansaatu päätös vastaa varsin hyvin EU:n tavoitteita. Päätökset tuovat Kööpenhaminan sitoumuksen elementit osapuolikokouksen päätöksiin. Rahoitusneuvotteluita käytiin tiiviisti koko kokouksen ajan singaporelaisen fasilitaattorin Burhan Gafoorin johdolla. Neuvottelut etenivät suhteellisen hyvässä hengessä ja eri osapuolilla oli selvästi valmiutta kompromisseihin. Kehitysmäärityksen edustajien kannat alkoivat yhä enemmän hajota, ja erityisesti Cartagena-prosessiin kuuluvat maat, kuten Costa Rica ja Kolumbia, olivat varsin rakentavia. Kehitysmäärityksen välille syntyi erimielisyyttä varsinkin siitä, mitkä maat kuuluvat haavoittuvimpien ja rahoitusta ensisijaisesti tarvitsevien kohdemaiden joukkoon. Koko ajan oli myös selvää, että sovun saaminen etenkin uuden rahaston perustamisesta oli kiinni etenemisestä myös muissa neuvottelukysymyksissä. Viime vaiheessa ministeriosuuden aikana neuvotteluja vetivät Australian ja Bangladeshin ympäristöministerit (tai heidän edustajansa); viimeiset muutokset tekettiin Meksikon johdolla perjantaina käydyissä neuvotteluissa, joissa esillä oli koko Cancúnin sopimuspaketti. Cancúnin rahoituspäätös kattaa lyhyen aikavälin rahoituksen, pitkän aikavälin rahoituksen ja uuden rahaston perustamisen.

Lyhyen aikavälin rahoituksesta saavutettiin hyvä lopputulos, jossa vahvistettiin Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti teollisuusmailta kehitysmaiden ilmastotoimiin 30 mrd. USD vuosina 2010–12, ja sovittiin sitoumusten toimeenpanon vuosittaisesta raportoinnista. Raportit tulee toimittaa ilmastosopimuksen sihteeristölle toukokuussa 2011, 2012 ja 2013.

Pitkän aikavälin rahoitustavoitteeksi kirjattiin Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti 100 mrd. USD vuodessa vuoteen 2020 mennessä, ja myös viittaus YK:n pääsihteerin asettaman korkean tason asiantuntijaryhmän rahoitusraporttiin ja sen kautta rahoituksen lähteisiin saatiin mukaan vaikka Saudi-Arabia ja Venezuela tätä vastustivatkin loppuvaiheessa. Varsinkin 100 mrd. tavoitteen kirjaaminen näytti aivan loppuun asti vaikealta, sillä kehitysmaat pitivät lukua liian alhaisena ja vaativat neuvotteluissa edelleen 1,5 % teollisuusmaiden BKT:stä asettamista tavoitteeksi. Keskustelu rahoituksen lähteistä siirtyi joka tapauksessa tuleviin neuvotteluihin.

Tärkein rahoitusta koskeva päätös on Kööpenhaminan sitoumuksessa olevan uuden ilmatorahaston perustaminen, joka vahvistettiin Cancúnissa. Päätös käynnistää rahaston yksityiskohtia koskevan valmisteluprosessin (päätöksen annex III määrittelee tarkemmin valmisteluprosessin ja siitä vastaavan määräaikaisen ryhmän tehtävät ja koostumuksen). Rahastosta tulee sopimuksen rahoitusmekanismin yksi operatiivinen yksikkö. COP:in ja rahaston välillä tehdään myöhemmin sopimus, joka määrittelee niiden välisen suhteen eli sen miten rahasto toimii COP:in ohjauksessa ja on sille vastuullinen. Maailmanpankki on rahaston väliaikainen trustee; arviointi sen toiminnasta sovittiin tehtävän 3 vuoden kuluttua siitä kun rahasto on aloittanut toimintansa. Rahaston toimintaa tukee itsenäinen sihteeristö.

Rahaston hallintoneuvoston kokoonpano vastaa EU:n tavoitetta tasapainoisesta edustautumisesta kehitysmaiden ja kehittyneiden maiden välillä (yhteensä 24 jäsentä hallintoneuvostossa). Kompromissina sovittiin, että rahaston perustamisesta vastaavassa siirtymäkauden komiteassa on kehitysmaiden enemmistö. Komitean ensimmäinen kokous on tarkoitus pitää ennen maaliskuun 2011 alkua, ja sen tulee tehdä esitys COP17-kokoukselle Etelä-Afrikassa.

Kehitysmaiden vaatimuksesta päätökseen sisältyy myös pysyvän komitean (standing committee) perustaminen. Sen tehtävänä on tarkastella sopimuksen rahoitusmekanismiin liittyviä

rahoitusvirtoja ja niiden koordinoitua. Komitean tarkempi toimenkuva jäi kuitenkin neuvoteltavaksi myöhemmin.

Varsinaisten neuvottelujen ulkopuolella paljon huomioita sai tämänvuotinen raportointi lyhyen aikavälin rahoitussitoumuksen toimeenpanosta. EU järjesti oheistapahtuman omasta rahoituksestaan ensimmäisellä kokousviikolla. Tapahtumassa jaettiin sekä EU:n yhteinen esite että tietoa eri maiden, mm. Suomen rahoituksesta. Suomi oli myös yksi tilaisuudessa esiintyneistä seitsemästä jäsenmaasta. EU:n raportti sai kiitosta osakseen, vaikka järjestöt nostivatkin esiin mm. kysymyksen rahoituksen lisäisyydestä. Suomi sai erikseen kiitosta siitä, että se omassa esityksessään kertoi, miten määrittelemme lisäisyyden. EU:n yhteisrahoitus oli raportin hyväksymisen jälkeen noussut 2,350 mrd. EUR, eli hyvin lähelle kolmasosaa kokonaissitoumuksesta (2,4 mrd. vuodessa). Monet jäsenmaat järjestivät myös omia tilaisuuksiaan FSF-rahoituksesta. Myös muut teollisuusmaat raportoivat omasta rahoituksestaan.

2.9. Vastetoimet

Vastotoimien vaikutus kehitysmaihin on pitkään ollut mukana neuvotteluissa Saudi-Arabian johdolla öljyntuottajamaiden toimesta. Asiaan ovat sittemmin kiinnittäneet huomiota myös lento- ja laivakuljetuksista riippuvaiset kehitysmaat. Tehdyssä päätöksessä kehoitetaan SBI:n ja SBSTA:n puheenjohtajia järjestämään asiasta foorumi kahdessa seuraavassa kokouksessaan, jonka tarkoituksena on luoda työohjelma aiheesta, joka hyväksyttäisiin COP17-konferenssissa. Asiasta pyydetään osapuolilta näkemyksiä läheteillä 28.3.2011 mennessä.

2.10. Teknologiakysymykset

Teknologiaan koskevat neuvottelut keskittyivät Cancúnissa erityisesti institutionaalisiin järjestelyihin ja teollis- ja tekijänoikeuksiin. Cancúnissa päätettiin Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti Teknologiamekanismin perustamisesta, jossa on kaksi osaa, Teknologiakomitea (Technology Executive Committee, TEC) ja Teknologiakeskus ja verkosto (Climate Technology Center and Network, CTC/N). Näiden tarkoituksena on edistää uuden teknologian siirtoa ja saatavuutta kehitysmaissa sekä avustaa kansallisia, alueellisia, sektoraalisia ja kansainvälisiä teknologiaverkostoja. Neuvotteluita käytiin etenkin mekanismin tehtävistä, kokoonpanosta, kahden osan välisestä suhteesta, mekanismin hallinnollisesta rakenteesta sekä sen suhteesta rahoitukseen. EU:n kantana on ollut, ettei mekanismilla ole suoraa yhteyttä rahoituspäätöksiin. Päätöksessä sovitaan myös työohjelmasta vuodelle 2011. Tällä pyritään ratkaisemaan jäljelle jääneet kysymykset, jotta mekanismi olisi täydessä toiminnassa vuoden 2012 aikana.

Päätöksessä ei erikseen mainita WTO:n ja WIPO:n toimialaan kuuluvaa kysymystä teollis- ja tekijänoikeuksista (Intellectual Property Rights). Asiasta käytiin useita keskusteluja ja vastakkainasettelussa tiukka mm. Bolivian vaatima IPR-oikeuksista luopuminen vihreän teknologian siirrossa lopulta hävisi teollistuneiden maiden vastustukseen. EU ja Suomi näkevät teollis- ja tekijänoikeudet keskeisenä innovaation perustana ja edellytyksenä uusien teknologioiden kehittämiseksi.

Neuvottelujen aikana teollistuneiden maiden kannat lähentyivät toisiaan ja kehitysmaarintamassa alettiin ymmärtää, ettei tietyissä periaatteellisissa kohdissa (kokoonpano, raportointi, osien suhde, rahoitus ja IPR) voida päästä eteenpäin ilman joustoa. G-77 ja Kiinan ryhmä ei ollut kaikilta osin

yhteneväinen, jolla oli varmasti vaikutusta lopputulokseen. Vaikein yksittäinen maa, myös teknologiassa, oli Bolivia Ecuadorin tuella.

Matkalla Durbaniin samat keskeiset ongelmat nousevat todennäköisesti esiin, mutta nyt saadulla päätöksellä ja siitä käydyllä keskustelulla on jo sinänsä saavutettu paljon. Lopullisen mekanismin hahmottuminen voi silti olla haasteellista.

2.11. Mekanismien hyödyntäminen

LCA-kontaktiryhmässä käytettiin varsin vähän neuvotteluaikaa sisällölliseen keskusteluun mekanismeista, eikä suuria muutoksia tehty kokouksen lähtökohtana olleeseen tekstiehdotukseen. Kokous keskittyi lähinnä neuvotteluun siitä, ovatko markkinamekanismien hyödyntäminen (esim. hiilimarkkinat) osa Cancúnin pakettia ja jos on, missä muodossa. Itse tekstit ovat olleet pitkälti valmiita jo vuoden. Erityisesti Bolivia on aggressiivisesti vastustanut markkinoiden hyödyntämismahdollisuutta päästötavoitteiden saavuttamisessa. Neuvotteluissa on muodostunut laajapohjainen, ns. O2-ryhmä, joka kannattaa sekä nykyisten mekanismien hyödyntämismahdollisuutta että uusien mekanismien perustamista. Ryhmä muodostuu käytännössä kaikista teollisuusmaista ja useista kehitysmaista. BASIC-maat ovat valmiita neuvottelemaan markkinamekanismeista, mutta kytkevät päätöksen Kioton pöytäkirjan toiseen velvoitekauteen.

Lopulliseen tekstiin ei saatu sisällytettyä EU:n toivomaa selkeää mainintaa, että CDM jatkuu vuoden 2012 jälkeen, mutta päätös kuitenkin toteaa että nykyisiä mekanismeja ylläpidetään uusien mekanismien kehitystyön aikana. Uusista mekanismeista varaudutaan neuvottelemaan seuraavassa osapuolikokouksessa Durbanissa joulukuussa 2011. Tätä pohjustetaan alaelinten työohjelmalla joka käynnistyy 21.2.2011 mennessä valmisteltavilla lähetteillä. Myös ei-markkinapohjaisista mekanismeista käynnistetään vastaava ohjelma.

2.12. Metsäkatoa hillitsevä REDD+-mekanismi

Kehitysmaiden metsäkadon hillintää koskeva päätös (reducing emissions from deforestation and forest degradation, REDD+) tehtiin osana Long term cooperative action /1/CP.16 päätöstä. Päätöksen perustana on ilmastopöytäkirjan artikkeli 2:

[-- stabilization of greenhouse gas concentrations in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system. Such a level should be achieved within a time-frame sufficient to allow ecosystems to adapt naturally to climate change, to ensure that food production is not threatened and to enable economic development to proceed in a sustainable manner.]

REDD+ päätöksen toimeenpanon rahoitus on kytketty LCA-päätöksen rahoitusosioon IV, erityisesti kohtiin 95–101, jotka koskevat nopean aikavälin ja pitkän ajan rahoitusta ja sen lähteitä sekä siitä raportointia, sekä kohtaan 102, joka koskee uuden ilmastorahaston perustamista ja sisältää viittauksen rahaston alaisiin temaattisiin rahoitusikkunoihin. Niistä yksi on tuleva REDD+ rahoitusmekanismi. REDD+ rahoitusta kanavoidaan sekä ilmaston muutoksen hillintään että siihen sopeutumiseen. Tämä on linjassa kansainvälisen tieteellisen ja institutionaalisen näkemyksen kanssa koskien metsien merkitystä ilmaston muutoksen vastaisessa työssä. Sopimuksen artikkeli 2 tulkinnan mukaisesti REDD+ toteutuksessa tulee ottaa huomioon myös poikkisektoraaaliset tekijät ja metsien tuottamat ekosysteemi- ja taloudelliset sekä sosiaaliset palvelut, kuten ruokaturva/maatalous ja sen

aiheuttamat maankäytön muutokset, jotka saattavat aiheuttaa metsän hävittämistä ja heikentymistä. Siten COP 16:n päätös on suoraa seurausta Bali Action Planin sisältämästä käsitteistöä.

Päätöksessä rohkaistaan kehitysmaita toteuttamaan metsäkatoa hillitseviä toimenpiteitä maakohtaisten olosuhteiden asettamissa puitteissa ja siinä vahvistetaan, että toimenpiteet tulee tehdä päätöksen liitteessä 1 olevien ohjeiden ja suojatoimenpiteiden (guidance and safeguards) mukaisesti:

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

- metsäkatoa vähentämällä
- metsien rappeutumista vähentämällä
- metsien hiilivarantoja suojelemalla
- kestävän metsätalouden keinoin
- lisäämällä metsien hiilivarantoa.

Kehitysmaita pyydetään, kansainvälisten tukitoimien puitteissa, perustamaan alla mainitut, maakohtaisia olosuhteita vastaavat politiikan välineet tavoitteiden saavuttamiseksi:

- maakohtainen strategia tai toimintasuunnitelma
- maakohtainen metsäkadon aiheuttamien päästöjen viitetaso (forest reference emission level and/or forest reference level) ,tai, väliaikaisena toimen, maan osaa koskeva vastaava taso (sub-national) (ref. päätös 4/CP.15)
- maakohtainen seuranta- ja arviointijärjestelmä
- informaatiojärjestelmä tiedon toimittamiseksi siitä, kuinka päätöksen liitteessä 1. olevat suojatoimenpiteet on otettu huomioon toimeenpanossa.

Lisäksi kehitysmaita pyydetään ottamaan kansallisissa REDD+ strategioissa huomioon metsäkadon taustalla olevat pääasialliset aiheuttajat, maanhallinta- ja omistuskysymykset, hyvän hallinnon vaatimukset, gender-painotukset ja päätöksessä olevat suojatoimenpiteet. Erityisesti painotetaan eri toimijatahojen, kuten alkuperäiskansojen ja metsistä riippuvaisten yhteisöjen, tehokasta osallistumista. Jo vakiintuneen käsitteen mukaisesti päätetään että REDD+ toimeenpano etenee vaiheittain strategisesta ja ohjelmallisesta valmistelusta ja kapasiteetin vahvistamisesta ensi vaiheen toimeenpanoon ja pilotti/demonstraatiohankkeiden toteuttamiseen. Kapasiteetin kehitystyö, teknologian siirto ja rahoitustuki nähdään, realistisesti, jatkuvana aktiviteettina jota kansainvälinen tuki vahvistaa. Kolmantena vaiheena on täysimääräinen, tulostavoitteisiin perustuva toteutus, joka pohjautuu saavutusten mittaamiseen, todentamiseen ja raportointiin. Tähän kuuluisi myös mahdollinen markkinaperusteinen rahoitus/ kompensatio. Tässä on huomattava, että päätös ei koske markkinaperusteista rahoitusta.

Päätöksellä annetaan SBSTA:lle mandaatti identifioida 18. osapuolikokoukselle 2012 kehitysmaiden metsäkadon hillintää koskevia toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuuden arvioinnin metodologiaa, jotta hiilipäästöjen rajoittamista voidaan arvioida ja mitata. SBSTA:n tulee myös kehittää välineitä koskien kehitysmaiden oloihin soveltuvien, päästöjen viitetasojen asettamista varten ja soveltuvien seuranta- ja arviointijärjestelmien kehittämiseksi 17. osapuolikokoukselle 2011. Lisäksi SBSTA:n tulee myös valmistella välineet päätöksessä olevien suojatoimenpiteiden noudattamista koskevaa tiedon toimittamista koskien COP 17:n harkittavaksi.

Lisäksi SBSTA sai tehtäväkseen valmistella kasvihuonekaasupäästöjen mittaamisen, raportoinnin ja verifiointin välineitä liittyen REDD+ toimeenpanoon kehitysmaissa sen mukaisesti, mitä metodologisista seikoista on päätetty (4/CP.15) 17. osapuolikokoukselle.

Osapuolikokous jatkoi AWG/LCA:n toimiaikaa ja antoi sille tehtäväksi selvittää REDD+ toimeenpanon 3. vaiheen eli ”full implementation of results-based actions, joka siis sisältäisi hiilimarkkinaperustaista rahoitusta, vaihtoehtoja ja sitä koskevia suosituksia **17. osapuolikokouksen** harkittavaksi. Päätöksessä **kehotetaan** osapuolia, etenkin kehittyneitä maita, tukemaan kehitysmaita REDD+ strategioiden ja niiden toimeenpanoa koskevien hankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa ja niihin liittyvässä kapasiteetin vahvistamisessa ja teknologian siirrossa.

Osapuolikokouksen tekemä REDD+ päätös on merkitykseltään kolmijakoinen:

1. liittää REDD+ rahoitusmekanismin jatkovalmistelun kiinteästi tulevan ilmatorahaston valmisteluun ja sitä koskevaan päätöksentekoon
2. jatkaa käynnissä olevaa REDD+ pilotointitoimintaa (2011–2012) nopean aikavälin rahoituksen turvin
3. perustaa 1-2 vuoden haasteellisen jatkovalmistelu- työohjelman SBSTA:n puitteissa menetelmällisissä ja luotettavuutta, vaikuttavuutta ja läpinäkyvyyttä koskevissa asioissa ja johtaa jatkoneuvotteluihin 17. ja 18. osapuolikokouksissa.

Myös REDD+ tukirahoitusta koskee raportointivelvoite.

Kuten oli odotettavissa, nyt tehty prosessipäätös oli sinänsä suhteellisen helposti tehtävissä, kun varmistui, että etenkin rahoituskysymyksissä saatiin poliittinen kompromissi aikaan. Samaten oli jo ennalta tiedossa, että kehitysmailla kiperät asiat, kuten suojoitimet, niiden noudattamiseen sitoutuminen ja siitä raportointi, sekä REDD+ toimeenpanon tehokkuuden ja vaikuttavuuden verifiointi, aiheuttavat vaikeuksia konsensusratkaisun hahmottamisessa. Cancunissa oli käsin kosketeltava tahtotila saada aikaan eteenpäin katsova REDD+ päätös. Se on tehty. Samalla päätöksen on kirjattu konkreettisesti ”kipukohdat”, joiden osalta jatkotyötä tarvitaan. Tämäkin on hyvä tulos tulevaisuuden kannalta. Etenkin suojoitimia koskevien lausekkeiden sisällöstä päätöksessä neuvoteltiin viimeiseen iltaan saakka.

Cancúnin REDD+ päätös sitä koskevan mekanismin perustamisesta *de facto* ja 2 vuoden työohjelmasta ja jatkoneuvottelusta asettaa kehitysmailla ja rahoittajamaille ja – järjestöille myös sisällöllisiä haasteita. Niihin vastaamisessa korostunee myös perustetun REDD+ Partnership-kumppanuuden katalyyttinen rooli vuosina 2011–2012. (www.reddpluspartnership.org). Sen sihteeristönä toimii FCPF:n ja UN-REDD:n yhteistiimi.

Haasteellisia jatkotyön kohteita ovat mm:

- REDD+ tavoitteiden ja toteutuksen ja kestäväen kehityksen/köyhyyden vähentämisen yhdistäminen
- metsäekosysteemien suojelu ja sopeutuminen ilmaston muutokseen
- metsien biodiversiteetin tehokas suojelu ehtona REDD+ tavoitteiden saavuttamiselle
- metsistä riippuvaisten yhteisöjen ja alkuperäiskansojen oikeuksien turvaaminen

- perustason toimijoiden oikeuksien takaaminen metsien tuottamien ekosysteemipalvelujen hyötyihin, kuten hiilen sidonnasta maksettaviin insentiiveihin tai korvauksiin
- maataloustuotannon tehostamisen ja markkinoiden vaikuttavuus metsän ja maan arvoon
- maankäytön muutosten huomioiminen (landscapes); adaptaation ja mitigaation integrointi
- teknologian modernisointi ja siirto kustannustehokkaan MRV-systeemin luomiseksi
- hallinnon tehokkuutta, luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä koskevien uudistusten ensisijaisuus
- tarvittavan resurssipohjan ja rahoituksen skaalan tulee vastata globaalia tavoitetta ilmaston muutoksen rajoittamiseksi.

2.13. Korkean tason osuus

Korkean tason osuus pidettiin 7.-10.12.2010. Korkean tason avajaisissa puheenvuoron käyttivät UNFCCC:n pääsihteeri Christiana Figueres, YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon ja Meksikon presidentti Felipe Calderon Hinojosa. Suomea korkean tason osuudessa edusti ympäristöministeri Paula Lehtomäki, joka käytti Suomen kansallisen puheenvuoron (ks. liite 2.). Kokoukseen osallistui 22 valtionpäämiestä ja pääministeriä ja yli 120 maan ministerit tai korkeat hallituksen edustajat sekä runsas joukko kansainvälisten järjestöjen johtajia.

Pääsihteeri Figueres viittasi siihen, että koko multilateraalisen prosessin uskottavuus oli vaarassa, ja kehotti osapuolia siirtämään kansalliset edut sivuun, jotta prosessi voisi edetä. Pääsihteeri Ban Ki-moon ilmaisi huolensa siitä, että usean vuoden neuvottelujen jälkeen ei ole saatu aikaan riittävää edistystä ja totesi, että Cancúnissa tulisi edetä kaikilla rintamilla. Presidentti Calderon korosti edellisellä viikolla aikaansaadun luottamusta multilateraaliseen järjestelmään.

Kansallisissa ja maaryhmien puheenvuoroissa korostettiin tarvetta kattavan, oikeudellisesti sitovan sopimuksen aikaansaamiseksi. Kehitysmaat toivat esiin ilmastonmuutoksen jo aiheuttamia kielteisiä seurauksia sekä rahoituksen ja sopeutumisen tärkeyden ja painottivat Kioton pöytäkirjan toisen sitoumuskauden välttämättömyyttä. Muutama kehitysmaa esitti myös Taiwanin hyväksymistä tarkkailijaksi ilmastoneuvotteluihin. Meksiko painotti, kuten koko konferenssin ajan, avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja kaikkien mukaan ottamista konsultaatioihin. Pitkän puheenvuoron käyttänyt Bolivia puolusti ”maaäidin” oikeuksia ja esitti kansainvälisen tuomioistuimen perustamista ilmastokysymyksiä varten. Kenia viittasi kehittyneiden maiden historialliseen vastuuseen, mutta jatkoi toteamalla, että suurten, nopeasti kehittyvien maiden osuus päästöistä on jo merkittävä ja että osuus kasvaa nopeasti. Menneisyyden syyttäminen ei ratkaise tulevaisuuden ongelmia.

Kehittyneet maat toivat esille tarpeen saada aikaan tasapainoinen ja kattava paketti, jossa ovat mukana kaikki suuret taloudet. Venäjä ja Japani totesivat, että ne eivät tule osallistumaan mahdolliseen Kioton pöytäkirjan toiseen sitoumuskauteen. Venäjän mukaan toisen sitoumuskauden sitoumusten käyttöön ottaminen ei olisi tieteellisesti, taloudellisesti eikä poliittisesti tehokasta, Japani puolestaan katsoi, että toinen sitoumuskausi merkitsisi rajallisen osanottajajoukon sitoumuksien lyömistä lukkoon ja momentumin menettämistä tavoiteltaessa oikeudellista järjestelyä, jossa kaikki suuret taloudet olisivat mukana.

3. KIOTON PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLIKOKOUKSEN 6. ISTUNTO (COP/MOP 6)

3.1. Päätökset

Kioton pöytäkirjaa koskevassa Cancúnin päätöstekstissä (1/CMP.6) voidaan nostaa esiin muutama keskeinen asia:

- Päätöksessä merkitään tiedoksi päästövähennystavoitteita mutta ne eivät ole sitovia
- Päätös on "tehty tietoisena" sopimusraiteen päätöksestä (=1/CP.6) ja päästövähennystavoitteiden kirjausta koskeva muotoilu on lähes tismalleen sama kuin päätöksessä 1/CP.6
- Sovitaan että ilmoitettujen päästövähennystavoitteiden muokkaamista sitoviksi tavoitteiksi (QELRO) jatketaan ja
- QELROjen perusvuosi on 1990
- Kioton mekanismit ovat jatkossakin osapuolten käytössä ja niiden kehittämistä koskevien päätösten neuvotteluja jatketaan.
- Hiilinielut ovat jatkossakin osapuolten käytössä päätöksen erillisen liitteen mukaisesti (ks. kohta 3.3)
- Metodologisten kysymysten (mm. pöytäkirjan kattamat kaasut) ja sekä ympäristöllisten, taloudellisten ja sosiaalisten seurausten osalta neuvotteluja jatketaan.

Päätöksessä tunnustetaan myös jälleen liitteen I maiden johtoasema päästövähennyksissä sekä kollektiivinen päästövähennystarve IPCC:n kolmannen arviointiraportin mukaisesti (= 25–40 % vuoden 1990 tasosta). Päästövähennystavoite tulee saavuttaa "niillä keinoilla, joita osapuolilla on käytettävissään".

3.2. Avausistunto

Kioton pöytäkirjan osapuolikokouksen 6.istunto avattiin maanantaina 29.11. Puheenjohtaja Espinosa korosti tasapainoisen päätöspaketin saavuttamisen tärkeyttä. Jemen (G77 ja Kiinan puolesta) totesi, että Kioton pöytäkirjan toisesta velvoitekaudesta tulisi tehdä päätös. Egypti (Arabiryhmän puolesta) toisti, että Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi on edellytys AWG-LCA-neuvotteluraitteen sopimukselle. EU ilmoitti olevansa valmis hyväksymään toisen velvoitekauden osana laajempaa sopimusta, jossa ovat mukana kaikki merkittävät saastuttajamaat.

3.3. LULUCF Kioton pöytäkirjan osapuolikokouksen päätöksessä

CMP:n metsänieluja koskevassa päätöksessä ei päästy sopimukseen laskentatavasta vaikka osapuolet olivat neuvotteluissa lähellä ratkaisua. Kannatusta sai metsänhoidon nielujen ja päästöjen laskenta käyttäen vertailutasoa. Yhteisestä kannasta on osoituksena päätöksen kohta, jossa osapuolia pyydetään toimittamaan sihteeristölle 28.2.2011 mennessä tiedot aiemmin lähetetyistä metsänhoidon vertailutasoista (liite I) ja niiden mahdollisista päivityksistä. Päätöksessä mainitaan tekijät, jotka on sisällytettävä vertailutason määrittelyyn. Päätöksen mukaisesti sihteeristön tulee järjestää vertailutasojen tarkastus käyttäen asiantuntijatarkastajaryhmää, jonka laatimat tekniset arvioinnit käsitellään seuraavassa CMP kokouksessa. Maiden lähettämät vertailutasot ja niiden tarkastusohjeet ovat päätöksen liitteinä.

Metsänhoidon nielujen/päästöjen rajoittamisen ja epätavallisten tapahtumien (*force majeure*) mahdollisesta sisällyttämisestä sopimukseen tullaan neuvottelemaan jatkossa. Päätös sisältää pyynnön AWG-KP:tä jatkaa työtä maankäytön, maankäytön muutos- ja metsätaloustoimien sisällyttämisestä Kioton pöytäkirjan toiselle sopimuskaudelle.

Puheenjohtajan esitys tekstiksi (10.12.2010, FCCC/KP/AWG/2010/CRP.4/Rev.4)) sisältää vielä useita metsänhoidon laskentavaihtoehtoja. Todennäköisin vaihtoehto on kuitenkin vertailutaso (reference level), jossa metsänhoidon nieluja/päästöjä velvoitekaudella verrataan ennalta määritettyyn tasoon. Nielujen käyttöä päästövähennysvelvoitteen saavuttamisessa halutaan rajoittaa ja tekstissä rajoitinvaihtoehto on ns. kattoluku (cap), joka määritellään osuutena osapuolen perusvuoden kokonaispäästöistä. EU:n sisällä on keskusteltu nielujen osalta 3- 5 %:n kattoluvusta. Päästöjen laskennallisessa rajoittamisessa esillä on ollut 6 - 8 %:n kattoluku. Tällä vaihtoehdolla voi maalle tulla laskennallista päästöä luonnontieteellisestä nielusta huolimatta. Tällä hetkellä Suomen vertailutaso 13,7 milj. t CO₂-ekv. vuodessa on kuitenkin sen verran alhainen, että on hyvin epätodennäköistä, että Suomen metsänhoidon nielu tulee olemaan seuraavalla velvoitekaudella sitä pienempi. Jos kattoluvulla rajoitetaan nielujen käyttöä, on Suomen kannalta tärkeää, että maankäytönmuutoksista aiheutuva nettopäästö voidaan kompensoida metsänhoidon nielulla. Tämä vaihtoehto on tekstissä hakasuluissa, kuten vaihtoehto, jossa luonnontieteellisestä nielusta maa ei koskaan saisi laskennallista päästöä. Jälkimmäistä vastustetaan laajasti ja todennäköisesti tämä vaihtoehto tullaan poistamaan.

3.4. Puhtaan kehityksen mekanismi (6)

Puhtaan kehityksen mekanismin (CDM) uudistamisesta saatiin pitkien neuvottelujen jälkeen hyvä lopputulos. Asiakohdasta keskusteltiin useissa informaaleissa istunnoissa ja kahdessa yöistunnossa. Keskeisinä osapuolina olivat Papua-Uusi Guinea (PNG), EU ja Bolivia. PNG:n neuvottelijana toimi kv. päästökauppajärjestön IETA:n entinen puheenjohtaja. Kompromissi saavutettiin toisessa yöistunnossa kello 03.20 bolivialaisten antaessa periksi omista vaatimuksistaan.

Hyväksytty päätös (FCCC/KP/CMP/2010/L.8) sisälsi monia parannuksia CDM:iin. Cancunissa onnistuttiin sopimaan standardoitujen perusurien käyttömahdollisuuksista CDM:ssä. Mm. EU, Australia, PNG ja Sveitsi kannattivat asiaa. Brasilia oli varauksellinen. Päätöksen mukaan standardoitujen perusurien käyttö on jatkossa mahdollista. CDM:n valituselin pannaan alulle 12 kuukauden kuluessa, käynnistetään lainajärjestely auttamaan hankkeiden kehittämistä niissä valtioissa, joissa on vähemmän kuin 10 rekisteröityä hanketta, hankkeiden rekisteröintiprosessiin tehtiin selvennyksiä, annettiin mahdollisuus standardoitujen perusurien käyttöön. Lisäksi hankkeille myönnettiin mahdollisuus saada kreditointiperiodin aloituspäiväksi hankkeen rekisteröintiin jättämispäivä siinä tapauksessa, että projekti läpäisee rekisteröintiprosessin kerralla.

Hiilen talteenotto ja varastointi puhtaan kehityksen mekanismeissa (CDM)

Cancúnissa onnistuttiin ratkaisemaan pitkään kiistaa herättänyt kysymys voidaanko CCS hankkeita sallia CDM hankkeina. Mahdollisuus sallia CCS-hankkeet CDM:ssä on ollut erityisen tärkeä Saudi-Arabialle ja muille Lähi-idän öljyntuottajamaille. Myös Norja ja Australia ovat kannattaneet asiaa. Brasilia on profiloitunut asiakohdan vastustajana. Virkamiestasolla onnistuttiin laatimaan kaksi selkeätä päätösvaihtoehtoa ministerille. Ministerikonsultaatioiden tuloksena tehty päätös (FCCC/KP/CMP/2010/L.10) mahdollistaa CCS-hankkeet CDM hankkeina tietyin edellytyksin. Asiasta tullaan järjestämään tekninen työpaja ennen kesäkuussa pidettävää SBSTA 35 kokousta,

jossa on tarkoitus sopia tarkemmista yksityiskohdista. Brasilia lisäsi tehtyyn päätökseen mukaan lausuman, jonka mukaan päätös oli iso myönnytyks heidän puoleltaan, mutta maa ei halunnut estää päätöksen tekemistä.

3.5. Yhteistoteutusmekanismi (7)

Keskustelu yhteistoteutuksen ohjauskomitean (JISC) raportista vei runsaasti neuvottelu-aikaa. Keskustelun pohjana olleessa raportissa oli varsin poliittisuonteisia ehdotuksia yhteistoteutuksen kehittämiseksi. Vilkasta keskustelua käytiin Valko-Venäjän mahdollisuudesta julkaista JI-hankkeidensa (n. 100 kpl käynnissä) PDD-dokumentteja tilanteessa, jossa sen vähennystavoitteita ja asemaa Annex B maana ei ole vahvistettu, JI:n tulevaisuudesta vuoden 2012 jälkeen, sekä I-raiteelle asetettavista maksuista. Asiakohtaan liittyvistä linjauksista päätettiin kahteen otteeseen EU:n ministerikoordinaatiossa. Venäjä ja Ukraina tukivat voimakkaasti Valko-Venäjän oikeutta julkaista PDD-dokumentteja. EU vastusti tätä ainoana osapuolena. Päätöksessä (FCCC/KP/CMP/2010/L.9) Valko-Venäjälle ja vastaavassa asemassa oleville valtioille annettiin mahdollisuus julkaista PDD-dokumentit, mutta mahdollisesta yksiköiden kreditointiajan aloitusajankohdasta sovittaisiin vasta tulevaisuudessa. EU:n näkemys oli, ettei mahdollisuutta retroaktiiviseen kreditointiin tulisi näiden projektien osalta olla.

JI:n jatkon osalta Venäjä olisi halunnut sallia JI:n jatkon turvaamisen nimissä tulkinnan, jonka mukaan tulisi olla mahdollista kreditoida true up -periodin aikana (v. 2013–2015) päästöyksiköitä ensimmäisen sitoumuskauden käyttöön. Japani ei halunnut minkäänlaista mainintaa jatkosta, Bolivia halusi sitoa ratkaisun Kioton toiseen sitoumuskauteen, eikä EU voinut hyväksyä tulkintaa, jonka mukaan true up -periodilla syntyneitä yksiköitä voitaisiin käyttää ensimmäisen sitoumuskauden velvoitteiden katteeksi. Kompromissina hyväksyttiin näkemys, jonka mukaan merkittiin tiedoksi (take notes) JISC:n huoli JI:n jatkuvuudesta ensimmäisen sitoumuskauden jälkeen.

Neuvotteluissa päätettiin JISC:n rahoitusongelmien ratkaisemiseksi asettaa maksu aiemmin maksuttomille raiteen 1 hankkeille. Australia vastusti aluksi päätöstä ja EU:n sisällä päätös oli vaikea Ranskalle. Lopullinen päätös sisälsi erilaiset maksut erikokoisille hankkeille. Päätöksen myötä YM joutunee uusimaan nykyisen maksuperusteasetuksen.

JI:n loppukäsittely oli varsin dramaattinen. Keskeiset osapuolet solmivat kaikille sopivan kompromissiehdotuksen hankalista kiistakysymyksistä, jota Bolivia ainoana maana vastusti viimeisen neuvottelupäivän kolme tuntia kestäneessä istunnossa. Kokouksen puheenjohtaja totesikin jo, ettei päätöstä JI:stä tulla saavuttamaan ja hänen on vietävä tämä viesti COP-puheenjohtajalle. Kokouksen jo päätyttyä paikalle saapunut kokenut venäläinen neuvottelija ilmoitti JI-päätöksen olevan maalleen niin tärkeän, että he tulevat tällöin estämään päätöksenteon myös muista CMP-asiakohdista. Tämä johti lopulta siihen, että plenary-istunnon jo alkaessa kutsuttiin vielä JI-kontaktiryhmä uudelleen koolle ja puheenjohtaja nuiji konsensus -1 päätöksen vietäväksi COP-puheenjohtajalle Bolivian edelleen jatkuvasta vastustuksesta huolimatta. Plenary-istunnossa asiakohdasta päätettäessä Bolivia poistui väliaikaisesti istuntopöydästä.

3.6. Kioton pöytäkirjan noudattamista valvovan komitean (Compliance Committee) raportti (CMP 8 a) ja Kroatian valitus (8 b)

Kioton pöytäkirjan noudattamista valvovan komitean avustavan jaoston puheenjohtaja Kunihiro Shimada esitteli komitean viidennen raportin (FCCC/KP/CMP/2010/6). Raportti kattaa toimet aikavälillä 14.10.2009 – 18.9.2010. Raportissa selostetaan toimia koskien Bulgariaa (Bulgarialta evättiin mahdollisuus osallistua joustomekanismeihin), Kroatiaa (Kroatia ei ole esittänyt suunnitelmaa noudattamisen valvontaa koskevan tilanteen korjaamiseksi, vaikka määräaika tälle on jo ylitetty) sekä Monacoa (ei ole jättänyt viidettä maaraporttia).

Komitean raportti päätettiin käsitellä yhdessä Kroatian CMP:lle tekemän valituksen (FCCC/KP/CNP/2010/2) kanssa Kroatian pyynnöstä. Kroatia oli valittanut CMP:lle valvontakomitean päätöksestä koskien Kroatian velvoitteiden täytäntöönpanoa. Avausplenaarissa Kroatia kertoi, että pääasiallinen syy valitukseen oli se, että komitean valvontakomitea oli katsonut, ettei se ole toimivaltainen tutkimaan kaikkia asiaan liittyviä seikkoja ja ehdottanut, että asia saatettaisiin CMP:n käsiteltäväksi. Asiaa valmistelemaan nimitettiin kontaktiryhmä, jonka puheenjohtajiksi määrättiin Pornchai Danvivathana Thaimaasta ja Richard Tarasofsky Kanadasta.

Komitean raporttia koskeva päätös valmistui SBI:n plenaariin 4.12 suuremmista keskusteluista. Päätökseen otettiin viittaus siihen, että komitean jäsenille ja varajäsenille on tärkeitä myöntää erioikeudet ja vapaudet ja saada siten tätä koskeva työ päätökseen SBI:ssä. Päätös hyväksyttiin myöhemmin CMP:n täysistunnossa (FCCC/KP/CMP/2010/L.2).

Valituksen suhteen kontaktiryhmässä käytiin ensin keskustelua siitä, millaisessa menettelyssä valitus tulisi CMP:ssä ratkaista, koska kyse on ensimmäisestä valituksesta CMP:lle. Lisäksi käytiin keskustelua siitä, kohdistuuko prosessiperusteinen valitus vain menettelyyn vai myös Kioton pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan ja mahdollisten muiden kohtien soveltamiseen liittyviin aineellisiin kysymyksiin. Kroatian tavoitteena oli saada CMP:ssä päätös paitsi valituksesta, myös CMP:n aineellinen päätös, jossa sille myönnettäisiin joustavuutta Islannin tapauksen (ei perustu CMP päätökseen, eikä Kioton pöytäkirjan artiklaan) ja Sloveniaa koskevaan päätökseen (7/CP.12) tavoin. Kanada tuki Kroatian vaateita. Australia oli valmis puoltamaan myös asiasisältöisen päätöksen tekemistä edellyttäen, että prosessipäätös olisi selkeästi erillinen. EU katsoi, että Kroatian ongelmista voidaan keskustella, mutta valitusta koskevat menettelyt ovat selvät, eikä CMP:n pitäisi siten tehdä päätöstä muuta kuin oikeudenmukaisesta prosessista. EU oli kuitenkin valmis siihen, että asia otettaisiin seuraavan CMP:n agendalle. Kun lykkäyksestä päästiin yhteisymmärrykseen, asiasta valmisteltiin päätösluonnos, joka myöhemmin hyväksyttiin CMP:n täysistunnossa (FCCC/KP/CMP/2010/L.7).

3.7. Kazakstanin muutosehdotus Kioton pöytäkirjan B liitteen muuttamisesta (CMP 11)

Kazakstan on ehdottanut Kioton pöytäkirjan B liitteen muuttamista siten, että Kazakstan ottaisi 100 % päästövähennystavoitteen perusvuotena 1992. Muutoksen myötä Kazakstan pääsisi osallistumaan päästökauppaan. Kazakstan teki ehdotuksen asian käsittelemisestä jo CMP 5:ssä, mutta tuolloin sihteeristö ei hyväksynyt Kazakstanin esitystä, koska määräaika Kioton pöytäkirjan muuttamista koskeville esityksille meni umpeen 17.6.2009. Kyseisenä ajankohtana Kazakstan ei vielä ollut Kioton pöytäkirjan osapuoli (90 päivää tallettamisesta), eikä siten voinut käyttää oikeuttaan tehdä Kioton pöytäkirjan muuttamista koskevaa ehdotusta pöytäkirjan 21 artiklan nojalla. Avausistunnossa Venäjä tuki Kazakstanin ehdotusta. Seychellit (OASIS) eivät olleet

vakuuttuneita Kazakstanin esittämistä luvuista. Asiasta järjestettiin konsultaatiot Marc Bermanin, Kanada, johdolla.

Konsultaatioissa Kazakstan ilmoitti, että se on valmis antamaan kirjalliset takeet siitä, että se ei myy AAU-ylijäämäänsä. Keskustelussa nousi esille tämän toteuttaminen esim. Kioton pöytäkirjaan tehtävällä tekstimuutoksella.

Lukuisista konsultaatiokokouksista huolimatta asiasta ei päästy yhteisymmärrykseen. Lopputuloksena asiasta hyväksyttiin osapuolikokouspäätös (FCCC/KP/CMP/2010/L.3), jossa asian käsittely siirretään seuraavaan kokoukseen.

3.8. CMP, Sopeutumisrahaston raportti ja arvioinnin toimeksianto, asiakohta 9

Sopeutumisrahaston raportin käsittelyssä oli kaksi vaikeaa asiaa, väliaikaisen trusteeen (Maailmanpankki) mandaatin jatkaminen sekä teknisten työpajojen järjestäminen AF:n ns. kansallisten toimeenpanevien järjestöjen (national implementing entities) akkreditointiprosessin tunnetuksi tekemiseksi. Molemmista asioista sovittiin lopulta yksimielisesti.

Kehitysmaaryhmä suhtautui alun alkaen skeptisesti Maailmanpankin rooliin AF:n väliaikaisena trusteeena. Kun kuitenkin AF:n johtokunta vastikään yksimielisesti oli päättänyt esittämään kolmen vuoden jatkoaikaa, ryhmä tyytyi tähän ratkaisuun ”pitkin hampain”.

Kehitysmaaryhmässä erityisesti pienten saarivaltioiden AOSIS pöytäsi kontaktiryhmässä esityksen AF:n toimeenpanevien järjestöjen akkreditointiprosessin tunnetuksi tekemistä koskevien alueellisten työpajojen järjestämisestä. Aloitteen taustalla oli, osin aiheellinen, pelko siitä, että monenkeskiset järjestöt valtaavat omalla aloitteellisuudellaan kentän eivätkä jätä kehitysmaiden omille instituutioille tilaa ryhtyä tai päästä toimeenpaneviksi järjestöiksi. Kehitysmaaryhmän ajatus oli, että teknisten työpajojen sarjalla voitaisiin vahvistaa kehitysmaiden omien järjestöjen/instituutioiden kilpailukykyä tällä kentällä. Erityisesti EU suhtautui tähän esitykseen aluksi hyvin varauksellisesti, katsoen sitä ennenaikaiseksi ja pitäen osin kyseenalaisena ajatusta, että tällaisia tilaisuuksia järjestämällä voitaisiin oikeasti vahvistaa kehitysmaiden eräiden omien instituutioiden valmiuksia päästä toimeenpaneviksi järjestöiksi (kyse kuitenkin vaatimuksista, joiden luomisessa tarvitaan aikaa ja kokemusta). EU:n nihkeyteen vaikutti lisäksi se, että osapuolikokouksen tasolla pitäisi välttää ao. rahaston ”mikromanageroimista” tämänkaltaisissa asioissa. Pitkällisten neuvottelujen jälkeen, ja mm. Sveitsin, Norjan ja Australian suostuessa jo varhaisessa vaiheessa kehitysmaaryhmän esitykseen, päädyttiin kompromissina korkeintaan neljän työpajan järjestämiseen, edellyttäen mm. että rahoitus järjestyy ilmastopöytäkirjan sihteeristön budjetista. EU teki selväksi, ettei se voi taata ylimääräistä rahoitusta tähän tarkoitukseen.

AF:n alustavan arvioinnin toimeksiannosta, joka oli edellisessä kokouksessa jäänyt pöydälle, päästiin nyt yhteisymmärrykseen. Arvioinnin kohteena on nyt AF kokonaisuudessaan, myös sen johtokunta EU:n edellyttämällä tavalla, eikä vain trustee (Maailmanpankki) ja sihteeristö (GEF). AF:n asioita käsitelleen kontaktiryhmän toisena puheenjohtajana oli Jukka Uosukainen. EU:n pääneuvottelijana oli Josef Buys (Belgia) ja EU:n asiavastaavana Folke Sundman.

4. SOPIMUKSEN JA PÖYTÄKIRJAN ALAELINTEN (SBSTA / SBI) 33. ISTUNNOT

4.1. Avausistunto

SBI puheenjohtaja Robert Owen-Jones (Australia) avasi istunnon tiistaina 30.11. Hänen ehdotuksestaan osapuolet jättivät lepäämään kysymyksen liitteen I ulkopuolisten maiden maaraaporttien sisältämistä tiedoista. SBSTA puheenjohtaja Mama Konaté (Mali) avasi istunnon tiistaina 30.11.

4.2. SBI Kehitysmaiden kansalliset tiedonannot, asiakohta 4

Neuvottelut saatiin hyvässä hengessä päätökseen. Suurin huoli kehitysmailla liittyi UNDP:n ja UNEP:n vetämän raportoinnin tukiohjelman (NCSP) jatkumiseen. Kaikkien osapuolten mielestä sen päättyessä vastaava ohjelma on saatava toimintaan GEF:n tuella. Alakohtina 4(a) Kehitysmaiden raporttien tekoa tukeva asiantuntijaryhmä, Consultative Group of Experts, CGE, päätelmä FCCC/SBI/2010/L.33 ja 4(d) Taloudellinen ja tekninen tuki, päätelmä FCCC/SBI/2010/L37.

Asiakohta 4(b), joka käsittelisi Liitteeseen 1 kuulumattomien maiden tiedonantojen sisältöä, oli asialistalla sateenvarjoryhmän ja EU:n esityksestä jo SBI 26:ssa ja aiheutti agendakiistan jo silloin, joka jatkuu edelleen ja puheenjohtaja julisti asian ratkaisemattomaksi (in abeyance) ja se siirtyi ratkaisemattomana seuraavaan SBI:hin. LCA:ssa päätetty kehitysmaiden raporttien arviointiprosessi tuonee ratkaisun tähän asiaan.

Tiedonantojen uudesta frekvenssistä, alakohta 4(c) piti alkujaan tehdä päätös jo Kööpenhaminassa. MRV keskustelun ollessa kesken LCA:ssa tiedonantojen frekvenssistä oli hankala päättää neuvottelujen ensimmäisellä viikolla SBIssä ja keskustelua jatketaan seuraavassa SBI:ssä (kts. asia ratkaistiin käytännössä Cancúnissa LCA-päätöksessä ”Kehitysmaiden päästövähennykset ja raportointi”)

Tiedonantojen teon taloudellinen ja tekninen tuki alakohdassa 4(d) kehitysmaat halusivat, että GEF jatkaisi UNDP:n ja UNEP:n vetämän raportoinnin tukiohjelman (NCSP) tukea. Tällä ohjelmalla on jo kuitenkin määritelty päättymispäivä, mutta kaikkien osapuolten mielestä sen päättyessä vastaava ohjelma on saatava toimintaan GEF:n tuella. Suora raportointituki ilman YK:n toteutusorganisaatioiden välitystä kaipaa parempaa ohjeistusta GEF:ltä. Neuvotteluissa jotkin kehitysmaat olisivat halunneet poistaa 500.000 USD vakiosumman katon hakemusten nopeudutulle käsittelylle ja porrastaa nopean käsittelyn vakiosumman maiden tarpeiden mukaan.

Asiakohdan rinnakkaispuheenjohtajina toimivat Anke Herold (Saksa) ja Eric Mugurusi (Tansania), EU:n asiavastaavana toimi Matti Nummelin.

4.3. Ilmastopöytäkirjaan ja Kioton pöytäkirjaan liittyvien toimintavalmiuksien tukeminen (asiakohdat 9 ja 10)

Asiakohdasta ei päästy yksimielisyyteen ja työ jatkuu seuraavassa SBI:ssä. Edistymistä neuvottelujen ensimmäisellä viikolla SBI:ssä hidasti saman asian aukiolo LCA:ssa. Sisällöllisesti asiakohda edistyi LCA päätöksessä (kts. LCA Kehitysmaiden toimintavalmiuksien vahvistaminen). SBI:ssä erimielisyyden keskeisinä kohtina ovat: uuden instituution perustaminen sopimuksen alle toimintavalmiuksien kehittämiseen ja rahallisen tuen mittaaminen. Rinnakkaispuheenjohtajina toimivat Philip Gwage (Uganda) ja Marie Jaudet (Ranska).

Asiakohdasta proseduuripäätelmät (FCCC/SBI/2010/L.29 ja 30), jotka sisältävät pohjatekstit tuleville neuvotteluille.

Asiakohdassa EU:n neuvottelijana toimivat Jukka Uosukainen ja asiavastaavana Matti Nummelin.

4.4. SBI Vähiten kehittyneitä maita koskevat asiat, asiakohda 7b

Kehitysmaiden sopeutusohjelmia tukevan asiantuntijaryhmän (LEG) mandaattia päätettiin jatkaa viidellä vuodella, tehtiin päätelmät ja päätösluonnos COPille (FCCC/SBI/2010/L.28 ja Add.1)

4.5. SBI/SBSTA Vastetoimien vaikutukset (KP Artikla 3, para 14, Artikla 2 para 3)

Aiheesta järjestetään työpaja, päätelmät FCCC/SBI/2010/L.23, FCCC/SBSTA/2010/L.16

4.6. SBSTA Nairobien työohjelma ilmastonmuutoksen vaikutuksista, haavoittuvuudesta ja sopeutumisesta (NWP) asiakohda 3

NWP jatkuu ainakin seuraavaan SBSTA:aan, jolloin työohjelman arvio on saatu loppuun. Kehitysmaat korostivat, että tiedon jaon lisäksi ohjelmassa tulisi olla myös käytännön toimia. Päätelmissä nostettiin myös naisten asema esiin ohjelman yhdeksi työkohteeksi, päätelmät FCCC/SBSTA/2010/L.20

4.7. Ehdotus Kioton pöytäkirjan valvontajärjestelmän muuttamisesta (SBI 14)

Kyse on Saudi-Arabian ehdotuksesta (FCCC/KP/CMP/2005/2), jolla pyritään saamaan Kioton pöytäkirjan 18 artiklan nojalla tehtävällä muutoksella valvontajärjestelmä oikeudellisesti sitovaksi. Asian käsittely lykättiin CMP 7een.

4.8. Kansainvälisten kokousten järjestely (15)

Asiakohdassa käsiteltiin tässä SBI:ssa vain tarkkailijajärjestöjen aseman parantamista. Tätä varten osapuolilta oli pyydetty läheteitä (FCCC/SBI/2010/MISC.8) ja sihteeristö oli laatinut asiasta yhteenvedon (FCCC/SBI/2010/16). Jo avajaisistunnossa Meksiko ilmoitti tekevänsä kaksi päätösehdotusta, joista toinen koskee hallitusten edustajien ja kansalaisjärjestöjen yhteisen foorumin (platform) perustamista ja toinen parlamentaarikkojen yhteenliittymän (constituency) muodostamista tarkkailijastatuksella. Asian käsittelyä varten perustettiin kontaktiryhmä, jota johti SBI:n puheenjohtaja Robert Owen-Jones. Asiasta järjestettiin myös yksi informaali, jonka alussa

EU esitti, että se poikkeuksellisesti avattaisiin myös kansalaisjärjestöille ja tähän suostuttiin. Informaalien avaaminen NGO:lle tapahtui ensimmäistä kertaa, mutta puheenjohtaja korosti päätöksen koskevan vain kyseisen asian käsittelyä.

Asiaa käsiteltäessä Meksiko korosti, ettei sen parlamentaarikkojen yhteenliittymää koskevalla ehdotuksella ole tarkoitus vaikuttaa siihen, että parlamentaarikot voivat olla sopimuspuolten valtuuskunnan jäseniä. Koska tämä ei kuitenkaan toteudu kaikkien sopimuspuolten kohdalla, tarkoituksena on korostaa valtuuskunnan ulkopuolelle jäävien parlamentaarikkojen vaikutusmahdollisuuksia luomalla heille yhteinen vaikutuskanava. Saudi-Arabia vastusti tarkkailija-aseman mainitsemista parlamentaarikkojen yhteydessä ja katsoi, että viittaus tarkkailija-statukseen tulisi poistaa nimeämistä tekstissä. Myös USA kannatti avoimempaa tekstimuotoilua.

Ehdotus foorumiksi sai periaatteellista kannatusta, mutta lähtökohtaisesti avoimuutta pidettiin parempana lisätä olemassa olevien järjestelyjen puitteissa, eikä luoda uusia elimiä (ml. EU). Asiassa päädyttiin puheenjohtajan päätelmiin (FCCC/SBI/2010/L.31), jossa viitataan yleisellä tasolla sidosryhmien osallistumisen tärkeyteen ja arvoon UNFCCC:n prosessissa ilmastopimuksen 7 artiklan 6 kappaleen mukaisesti (para 5). Foorumin sijasta päädyttiin pitämään asiasta työpaja vuonna 2011, joka käsitelisi sidosryhmien nykyisten osallistumistapojen kehittämistä ottaen huomioon SBI:ssa käydyt keskustelut. raportti työpajasta käsiteltäisiin SBI34:ssa (para 14).

4.9. Hallinnolliset, taloudelliset ja institutionaaliset kysymykset (SBI:n asiakohta 16) sisältäen kohdat 16 (c) sihteeristön toimien tarkastelu ja 16 (d) Kioton pöytäkirjan elimissä toimivien yksityisten henkilöiden erioikeudet ja vapaudet

Sihteeristön toimien tarkastelu (16 b)

Asiasta laadittiin puheenjohtajan päätelmät yhdessä budjettia koskevien asiakohtien kanssa (FCCC/SBI/2010/L.24 and Add.1 and 2).

Kioton pöytäkirjan elimissä toimivien yksityisten henkilöiden erioikeudet ja vapaudet (SBI 16 c)

Erioikeuksista ja vapauksista on olemassa SBI 32:ssä hyväksytty pohjateksti sopimusjärjestelyille (FCCC/SBI/2010/10, Annex IX), joka sisältää vielä runsaasti hakasulkuja. Asiaa ei käsitelty, vaan se siirrettiin SBI34:een. Erioikeuksiin ja vapauksiin kiinnitettiin huomiota noudattamisen valvontaa koskevan komitean raportin hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Myös Tuvalu nosti ilmastopimuksen 17 artiklan nojalla tehtyjä ehdotuksia käsiteltäessä esille tekemänsä ehdotuksen erillisestä erioikeuksista ja vapauksista koskevasta sopimuksesta.

4.10. SBI, Ilmastopimuksen rahoitusmekanismi, asiakohta 5

Asiakohdassa oli käsittelyssä neljä alakohtaa: ilmastopimuksen rahoitusmekanismin 4. arviointi (5a), GEF:n raportti COPille ja ohjeistuksen antaminen GEFille (5b), Special Climate Change Fundin osa-arviointi (5c) ja Least Developed Countries Fund (5d). Kaikkien em. asioiden käsittely oli jäänyt kesken, ensisijaisesti poliittisista syistä, SBI:n kahdessa edellisessä sessiossa. Tällä kertaa kaikkien asioiden käsittely saatiin yksimielisesti valmiiksi.

Rahoitusmekanismin 4. arviointia koskevaa päätöstä oli edellisessä sessiossa neuvoteltu melkein valmiiksi, avoimeksi oli jäänyt lähinnä GEF:n 5. lisärahoituskierroksen tulosten merkittävyyden arviointi. Tästä pykälästä sopiminen osoittautui nytkin vaikeaksi, teollisuusmaiden korostaessa lisärahoituskierroksen merkitystä ja kehitysmaiden painottaessa sen puutteita. Neuvotteluratkaisuna päädyttiin tervehtimään 5. lisärahoituskierroksen neuvottelujen tuloksellisuutta, todeten että tulos sisältää ilmastotoimien osalta suurimman kasvun sitten GEFin perustamisen, ja todeten kehitysmaiden hillintä- ja sopeutumistoimien kasvavia tarpeita GEFin kontekstissa.

GEF:n raportti merkittiin tiedoksi ja ohjeistukseen otettiin mm. GEF:n uutta STAR-ohjelmaa ja kehitysmaiden kansallisten tiedonantojen rahoittamista koskevia kohtia.

Special Climate Change Fundin neljännen rahoitusikkunan (talouden diversifointi) arvioinnista päätettiin aikanaan Saudi-Arabian vaatimuksesta. Taustalla S-Arabian tyytymättömyys siihen ettei avunantajat ole sen vaatimuksesta perustettuun rahoitusikkunaan toistaiseksi osoittaneet centtiäkään rahaa. Tämä kiusalliseksi muodostunut asiakohta saatiin nyt käsiteltyä loppuun suosittelemalla GEFille mahdollisuuksien mukaan työohjelman kehittämistä sekä sisällyttämään arvion näistä toimista myöhemmin SCCF:stä tehtävään kokonaisarvioon.

Vähiten kehittyneiden maiden rahastoa koskevassa ohjeistuksessa pääkysymykseksi nousi, LDC-maiden adaptaatiosuunnitelmien päivittämistyön rahoitus. Tästä päästiin tietyn ehdoin yhteisymmärrykseen. Asiakohdan päätöksen valmistelu sujui kaiken kaikkiaan varsin rakentavassa hengessä.

EU:n pääneuvottelijana asiakohdan 5 asioissa oli Josef Buys (Belgia) ja EU:n asiavastaavana Folke Sundman.

4.11. Tasa-arvonäkökulma

Cancúnissa tapahtui merkittävää edistymistä sukupuolten tasa-arvoa ja naisten osallistumista koskevissa asioissa niin sopimusneuvotteluissa kuin SBI:n ja SBSTA:n työtä koskevien päätösten osalta. Kehitysmaiden kannalta tärkeiden työohjelman kohtia koskeviin päätöksiin sisältyvät nyt sopimuksen historiassa ensimmäistä kertaa tasa-arvokysymykset. Nämä ohjelmat koskevat vähiten kehittyneiden maiden ohjelmaa ja asiantuntijatyöryhmän mandaattia sekä Nairobien työohjelmaa haavoittuvuuden arvioinnista.

Tämän vuoden aikaisempien, GEF:n ja sen yhteydessä toimivien muiden ilmastorahastojen toimintaa koskevan päätöksen ja IPCC:n tulevaa raporttia ja seuraavan raportin mandaattia koskevien toimien kanssa nämä päätökset kattavat keskeisen osan kehitysmaiden kannalta merkittävästä ilmastotyöstä. Nyt neuvoteltavan sopimusluonnoksen tärkeimpiin kohtiin sisältyy tasa-arvonäkökulma (johdanto, shared vision, sopeutuminen, REDD+, kapasiteetin rakentaminen, teknologian siirto, rahoitus ja sosiaaliset näkökohdat)

Kaikki johtavat neuvotteluryhmät ovat tukeneet aktiivisesti tasa-arvonäkökulmaa. Viime keväänä tapahtui ratkaiseva laajennus, kun Yhdysvallat ryhtyi ajamaan asiaa ja veti mukanaan muita sateenvarjoryhmän maita. Islanti on toiminut neuvotteluissa läheisessä yhteistyössä Suomen ja EU:n kanssa. Suomen tukeman Global Gender ja Climate Alliancen (GGCA) ja Suomen perustaman kehitysmaiden naisten osallistumista tukevan rahaston toiminnan ansiosta vähiten kehittyneiden maiden naisten edustajista koostuva naisdelegaattien verkko toimi aktiivisesti

neuvotteluissa ja huolehtii muiden maantieteellisten ryhmien tuen vahvistamisesta tasa-arvonäkökulmalle.

5. OHEISTAPAHTUMAT

5.1. Partnership for Market Readiness

Maaailmanpankki perustaa Partnership for Market Readiness – rahaston, jonka tarkoituksena on tarjota arenaa uusia hiilimarkkinainstrumentteja koskevalle teknisen tason vuoropuhelulle ja auttaa kiinnostuneita maita tehostamaan päästövähennystoimiaan markkinainstrumenttien avulla. Rahaston julkistaminen tapahtui 8.12.2010 Cancúnissa. Rahasto tukee rahoituksen ja teknisen avun keinoin vastaanottajamaan tarpeisiin soveltuvaa kapasiteetin vahvistamista ja markkinamekanismien pilotointia.

Rahasto tavoittelee 100 MUSD kokonaispääomaa ja se sai Cancúnissa rahoituslupauksia yli 20 MUSD edestä: Australia (10MA\$), Euroopan komissio (5 M€) ja Yhdysvallat (5 MUSD). Norja on ilmoittanut aikaisemmin 5 MUSD tuesta. Lisäksi Saksa, Japani ja UK ilmoittivat aikeistaan tukea aloitetta rahallisesti. Rahaston odotetaan aloittavan toimintansa vuoden 2011 alkupuolella.

Julkistamistilaisuudessa käyttivät puheenvuoron kehitysmaista Chile, Kiina, Kolumbia, Indonesia, Meksiko ja Etelä-Afrikka. Ne esittivät kiinnostuksensa rahastoa kohtaan ja toivottivat sen tervetulleeksi, Etelä-Afrikka tosin hieman skeptisenä varoittaen, että ei tulisi luottaa liiaksi markkinamekanismeihin.

5.2. Patents and clean energy; bridging the gap between evidence and policy

UNEP, EPO ja ICTSD järjestivät tilaisuuden, jossa esiteltiin tutkimus ” Patents and clean energy; bridging the gap between evidence and policy”. Tutkimus käsittelee patenttien suhdetta/merkitystä suhteessa puhtaan teknologian siirtoon. Tutkimuksen lopputuloksena on tarve osittaa patentoimisen merkitys uudelle teknologialle. Samalla tarvetta on hälventää erilaisia epäluuloja. Lisäksi tutkimuksessa on tilastoja siitä, miten paljon nousevat taloudet patentoivat eri teknologioita.

5.3. NOAK-NEFCO: How to match support with mitigation plans in developing countries?

Side eventissä esiteltiin pohjoismaisen NOAK-ryhmän aloite päästöjen laajamittaisen vähentämisen pilot-hankeesta kehitysmaissa. Tapahtumaan oli kutsuttu aiheen asiantuntijoita sekä kehittyneistä maista (mm. CCAPin Ned Helme) että kehitysmaista (mukana Thaimaa ja Intian TERI-tutkimuslaitos). Tapahtumalla pyrittiin sekä luomaan tunnettuutta pohjoismaiselle hankkeelle että saamaan näkemyksiä pilotin kehittämiseen.

5.4. Gender and Climate Change Finance: Empowering Women to Lead in the New Green Economy

Suomi järjesti yhdessä isäntämaan Meksikon ja UNDP:n kanssa korkean tason paneelin naisten roolista vihreän talouden edistämisessä. Tilaisuuteen osallistuivat mm. ministeri Paula Lehtomäki ja

Meksikon presidentin puoliso. Lisäksi Suomi järjesti yhteistyössä GGCA:n kanssa delegaateille tarkoitetun seminaarin naisten roolista sopeutumisessa. Suomi koordinoi lisäksi GGCA:n perustajajäsenen Women for Environment and Development (WEDO:n) kanssa naisdelegaattien osallistumisrahastosta tuettujen kehitysmaiden edustajien koulutustoimintaa ja päivittäistä yhteydenpitoa. Suomen kehitysyhteistyövaroista tuettu toiminta jatkuu ensi vuoden aikana.

6. LIITTEET

Liite 1. Suomen valtuuskunta Cancúnin ilmastokokouksessa

Valtuuskunnan puheenjohtaja:

- Paula Lehtomäki, ympäristöministeriö

Varapuheenjohtajat:

- Sirkka Haunia, ympäristöministeriö
- Jukka Uosukainen, ympäristöministeriö

Jäsenet:

- Oras Tynkkynen, valtioneuvoston kanslia
- Markku Niinioja, ulkoasiainministeriö
- Veikko Marttila, maa- ja metsätalousministeriö
- Erja Fagerlund, työ- ja elinkeinoministeriö

Asiantuntijat ja avustajat:

- Hannu Kyröläinen, ulkoasiainministeriö
- Folke Sundman, ulkoasiainministeriö
- Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
- Pekka Kosonen, ulkoasiainministeriö
- Kaija Suvanto, ulkoasiainministeriö
- Ulla Väistö, Suomen edustusto Meksikossa
- Pekka Kaihilahti, Suomen edustusto Meksikossa
- Anu Apo, Suomen edustusto Meksikossa
- Arja Perälä, Suomen edustusto Meksikossa
- Markku Aho, ulkoasiainministeriö
- Aulikki Kauppila, maa- ja metsätalousministeriö
- Juhani Tirkkonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- Hanna Ekman, ympäristöministeriö
- Harri Laurikka, ympäristöministeriö
- Marjo Nummelin, ympäristöministeriö
- Pentti Tiusanen, eduskunta
- Timo Kaunisto, eduskunta
- Miapetra Kumpula-Natri, eduskunta
- Ilkka Savolainen, VTT
- Riitta Pipatti, Tilastokeskus
- Anna Korppoo, Ulkopoliittinen instituutti
- Aira Kalela, Global Gender and Climate Alliance
- Venla Virkamäki, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Katri Suomi, Kirkon ulkomaanapu
- Tarja Tuomainen, Metsäntutkimuslaitos

Liite 2. Ympäristöministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuuden aikana

Statement by Paula Lehtomäki, Minister of the Environment of Finland

at the 16th Conference of Parties of the UN Framework Convention on Climate Change and CMP6 of the Kyoto Protocol

8 December 2010, Cancún, Mexico

Distinguished Chairman, Dear Colleagues, Ladies and Gentlemen,

I would like to first thank our Mexican hosts for the great hospitality we have received here in the beautiful city of Cancún, and for guiding us skillfully in the negotiations.

While expectations are not as high now as they were a year ago, this meeting is very important. A lot is at stake. Cancún must deliver real and concrete progress. We must keep the 2 degree target achievable. The UNEP report recently launched in Helsinki makes it clear that while the emission reduction pledges made so far are a good start, much more is needed.

We all agree that the outcome of Cancún must be a balanced one. It means flexibility and compromises by all of us.

On the convention side, I can see that several key issues are ripe for decision. We should ensure these decisions are made here in Cancún. We are close to agreement on REDD+, on adaptation, and on technology. We have also made progress on the establishment of the new green climate fund. These are all very important elements of the future regime.

At the same time, we need to ensure equally ambitious progress on mitigation, market mechanisms as well as measuring, reporting and verifying emissions in all countries. It is exactly these issues that are crucial for the achievement of the 2 degree target, and for the credibility and transparency of the whole regime.

Finland fully understands the great importance of the Kyoto Protocol. It is the only legally binding instrument to tackle climate change. We think that the key elements of the protocol, especially the binding targets for developed countries, the accounting rules and the use of flexible mechanisms, should be kept as part of any new regime. Finland, together with our EU colleagues, has constantly repeated that we are open towards a second commitment period of the Kyoto Protocol, as part of a wider agreement and with some essential revisions.

The problem with the Kyoto Protocol is that it covers less than 30% of global emissions. It can never be the only solution. This is why we see the need for a more meaningful and wider regime, with all major emitters participating.

Ladies and gentlemen,

I also want to touch upon one key element of the Copenhagen Accord – fast start finance. I am happy to be say that Finland and the European Union are delivering the fast start finance pledges we made in Copenhagen.

Finland is contributing with an estimated 24.5 million this year, 46.2 million in 2011 and 39.3 million in 2012. We want to show transparently what we are doing, and we encourage all other donors to do the same.

Finland is also firmly on the Kyoto track. But we are committed to reducing our emissions further. The Government's foresight report sets a target to reduce our emissions by at least 80 per cent by 2050.

In the international negotiations, we have also underlined the role of women in climate change decision making and practises. I am pleased to see that the gender issue has gained several other supporters here.

Ladies and Gentlemen,

Finland expects Cancún to be a clear step forward. The outcome of Cancun should provide us with both immediate, concrete results and a clear vision for the next steps towards a regime that can achieve our 2 degree target.

The challenge of climate change is not going away – on the contrary, it is getting steadily worse and making a huge impact on human activities everywhere. The process cannot become more important than the result. So let's make sure we are back on track after Cancún.